

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 lipca 2013r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu Wydział IV Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Stanisław Jabłoński

Sędziowie SSO Dorota Kropiewnicka (spr.)

SSR del. do SO Ireneusz Stembalski

Protokolant Artur Łukiańczyk

przy udziale B. M. Prokuratora Prokuratury Okręgowej

po rozpoznaniu w dniu 16 lipca 2013r.

sprawy **R. K.**

oskarżonego o przestępstwo z art. 281 k.k.

na skutek apelacji wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Rejonowego dla Wrocławia – Fabrycznej

z dnia 14 marca 2013 roku sygn. akt II K 53/13

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że uchyla orzeczenia o warunkowym zawieszeniu wykonania kary pozbawienia wolności oraz o oddaniu oskarżonego pod dozór kuratora sądowego (punkty II i IV części dyspozytywnej wyroku);

II. w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

III. zasądza od Skarbu Państwa (Kasa Sądu Rejonowego dla Wrocławia - Fabrycznej) na rzecz adwokata A. S. kwotę 516,60 złotych (pięciuset szesnastu i 60/100, w tym VAT), tytułem nieopłaconej obrony z urzędu w postępowaniu odwoławczym;

IV. zwalnia oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.

Sygn. akt: IV Ka 587/13

UZASADNIENIE

R. K. został oskarżony o to, że w dniu 31 sierpnia 2012 r. we W. bezpośrednio po dokonaniu kradzieży nieletniemu S. Ł. telefonu komórkowego marki S. (...) o wartości 600 zł, należącego do D. Ł., w celu utrzymania się w jego posiadaniu zagroził nieletniemu użyciem strzykawki, czym doprowadził go do stanu bezbronności, tj. o czyn z art. 281 k.k.

Wyrokiem z dnia 14 marca 2013 r. **Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Fabrycznej II Wydział Karny:**

I. uznał oskarżonego **R. K.** za winnego popełnienia czynu opisanego w części wstępnej wyroku, tj. przestępstwa z art. 281 kk i za to na podstawie art. 281 kk, wymierzył mu karę 1 roku pozbawienia wolności;

II. na podstawie art. 69 § 1 i § 2 k.k. oraz art. 70 § 1 pkt 1 k.k. wykonanie wymierzonej kary pozbawienia wolności zawiesił oskarżonemu warunkowo na 5 lat okresu próby;

III. na podstawie art. 63 § 1 k.k. na poczet kary pozbawienia wolności warunkowo zawieszanej w razie zarządzenia jej wykonania, zaliczył oskarżonemu okres jego zatrzymania i tymczasowego aresztowania w okresie od 20.12.2012 r. do 14.03.2013 r.

IV. na podstawie art. 73 § 1 k.k. oddał oskarżonego pod dozór kuratora sądowego w okresie próby;

V. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adwokata A. S. prowadzącego Kancelarię Adwokacką we W. przy ul. (...), kwotę 516,60 zł w tym 23% VAT, tytułem nieopłaconej obrony udzielonej oskarżonemu z urzędu przed Sadem I instancji;

VI. zwolnił oskarżonego od ponoszenia kosztów postępowania, zaliczając je na rachunek Skarbu Państwa i nie wymierzył mu opłaty.

Apelację od powyższego wyroku, na niekorzyść oskarżonego R. K., wniósł **prokurator**, który zarzucił Sądowi Rejonowemu rażąco niewspółmierność orzeczonej wobec oskarżonego kary 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 5 lat, podczas gdy prawidłowa ocena okoliczności faktycznych sprawy, a zwłaszcza stopnia społecznej szkodliwości czynu, wyrażającej się zwłaszcza w rodzaju naruszonego dobra oraz nagminności tego typu przestępstw, przemawiała za wymierzeniem surowszej kary.

Wskazując na powyższe, prokurator wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd I instancji.

Podczas rozprawy apelacyjnej prokurator zmodyfikował wniosek apelacji wnosząc o zmianę zaskarżonego wyroku i wymierzenie oskarżonemu bezwzględnej kary dwóch lat pozbawienia wolności.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja prokuratora częściowo zasługiwała na uwzględnienie. Zasadnie podniesiono w niej, że Sąd Rejonowy wymierzył oskarżonemu niewspółmiernie łagodną karę, nie uwzględniającą zwłaszcza bardzo wysokiego stopnia winy oskarżonego oraz znacznego stopnia społecznej szkodliwości popełnionego przez niego czynu. Sąd Rejonowy nie uwzględnił także postawy oskarżonego, który w bardzo krótkim okresie czasu popełnił kilka przestępstw przeciwko mieniu, z czego wnosić należy, że stopień jego demoralizacji jest bardzo wysoki. Konsekwencją powyższego było nieuzasadnione zastosowanie względem oskarżonego instytucji warunkowego zawieszenia wykonania kary, mimo że brak jest ku temu dostatecznych przesłanek faktycznych i prawnych.

Zgodnie z przepisem art. 69 § 1 i 2 kk Sąd może warunkowo zawiesić wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności nie przekraczającej 2 lat, jeżeli jest to wystarczające dla osiągnięcia wobec sprawcy celów kary, a w szczególności zapobieżenia powrotowi do przestępstwa. Zawieszając wykonanie kary, Sąd bierze pod uwagę przede wszystkim postawę sprawcy, jego właściwości i warunki osobiste, dotychczasowy sposób życia oraz zachowanie się po popełnieniu przestępstwa.

Decydując się na warunkowe zawieszenie wykonania kary pozbawienia wolności, Sąd Rejonowy powinien w szczególności ocenić postawę i sposób zachowania się oskarżonego, z których wynikać powinno, że bezprawne działanie stanowiło w jego wypadku incydent na zasadniczo ukształtowanej drodze życiowej. Tymczasem w poczynionych w sprawie ustaleniach faktycznych Sąd Rejonowy wyraźnie wskazał, że oskarżony popełnił także inne przestępstwa przeciwko mieniu, za które został prawomocnie skazany.

Uzasadniając skorzystanie wobec oskarżonego z dobrodziejstwa warunkowego zawieszenia wykonania kary Sąd Rejonowy wskazał, że „z wypowiedzi oskarżonego wynika, że zrozumiał on naganność swojego zachowania i krytycznie je ocenia, wykazując żal i skruchę oraz chęć zadośćuczynienia pokrzywdzonemu”. Składane przez oskarżonego deklaracje pozostawały jednak w oczywistej sprzeczności z jego własnymi działaniami, z których wynikało, że

proces jego demoralizacji stale postępuje. Podkreślić jednak należy, że kilka dni przed popełnieniem obecnie przypisanego mu przestępstwa, oskarżony popełnił czyn z art. 278 § 1 kk, za który został skazany wyrokiem Sądu Rejonowego dla Wrocławia- Śródmieścia z dnia 8 listopada 2012 r. (sygn. akt: V K 1334/12), zaś kolejny czyn zabroniony popełnił niespełna dwa tygodnie później i było to kolejne przestępstwo przeciwko mieniu, kwalifikowane z art. 278 § 1 kk, za które został skazany wyrokiem Sądu Rejonowego dla Wrocławia- Śródmieścia z dnia 6 listopada 2012 r. (sygn. akt: V K 1409/12). W chwili orzekania wskazane wyżej wyroki były już prawomocne i niewątpliwie powinny zostać uwzględnione w procesie wymiaru kary, w szczególności że dotyczyły czynów podobnych i jednoznacznie podważały realność deklarowanej przez oskarżonego woli poprawy. W świetle zapadłych wobec oskarżonego wyroków skazujących, jego postawa w trakcie procesu, gdy starał się przekonywać Sąd o woli zmiany zachowania oraz deklarował żal z powodu popełnionego czynu, nie mogła przesądzać o rozstrzygnięciu w przedmiocie kary i należało ją uznać za efekt przyjętej przez oskarżonego linii obrony, zmierzającej do uniknięcia orzeczenia wobec niego bezwzględnej kary pozbawienia wolności. Zważyć zwłaszcza należy, że skrucy takiej oskarżony nie prezentował w toku prowadzonego w sprawie postępowania przygotowawczego, odwołując się do niej dopiero w toku rozprawy głównej, kiedy uprawomocniły się już dwa wskazane wyżej wyroki skazujące za podobne przestępstwa przeciwko mieniu, a więc gdy prawdopodobieństwo wymierzenia oskarżonemu kary o charakterze bezwzględnym stało się bardzo wysokie. O braku głębszej refleksji nad popełnionym czynem świadczą zresztą wyjaśnienia oskarżonego złożone na rozprawie, w których swoje przestępcze zachowanie wobec osoby małoletniej tłumaczył tym, iż „potrzebował wtedy pieniędzy” (k.121).

Uzasadniając wymierzoną oskarżonemu karę, Sąd Rejonowy wskazał także na jego młody wiek, co mogłyby jednak stanowić okoliczność łagodzącą wyłącznie w sytuacji, gdyby czyn objęty niniejszym postępowaniem miał w życiu sprawcy charakter incydentalny. Skoro zaś oskarżony na przestrzeni trzech tygodni dopuścił się trzech przestępstw przeciwko mieniu, to należało uznać, że jest on osobą zdemoralizowaną, nie wykazującą przy tym realnej woli poprawy swojego zachowania. Podkreślić również należy, że mimo skończonych 25 lat oskarżony nie kontynuuje nauki, nie posiada żadnego zatrudnienia i pozostaje na utrzymaniu matki. W tych okolicznościach oczywistym pozostaje wniosek, że oskarżony nie zamierza prowadzić społecznie akceptowanego trybu życia, zaś popełnianie przestępstw traktuje jako sposób na szybkie uzyskanie łatwych korzyści majątkowych. Znajduje to zresztą potwierdzenie w jego własnych wyjaśnieniach, cytowanych wyżej.

Istotne dla wymiaru kary były także pozostałe okoliczności faktyczne popełnionego czynu, które oskarżony potwierdził w złożonych w sprawie wyjaśnieniach. Oskarżony przyznał zwłaszcza, że „był pewny siebie ponieważ dominował nad pokrzywdzonym budową ciała i wiekiem. Nie bał się. Był nawet zdecydowany aby siłą zabrać ten telefon” (k. 36). Oskarżony szczerze przyznał więc, że świadomie wybrał ofiarę młodszą od siebie i słabszą fizycznie, tak aby mieć pewność, że bez żadnych problemów osiągnie zamierzony cel. Jednocześnie jednak oskarżony nie krył tego, że w razie oporu pokrzywdzonego, użyłby wobec niego przemocy fizycznej. Ze złożonych przez oskarżonego wyjaśnień wynika przy tym podstępny sposób jego działania, polegający na wprowadzeniu małoletniego pokrzywdzonego w błąd, po to tylko, aby możliwie szybko osiągnąć zamierzony cel („powiedziałem żeby mi oddali telefon bo ja muszę zadzwonić. Powiedziałem żeby się nie bali, że nie ukradną telefonu”- k. 37). Jednocześnie w momencie gdy pokrzywdzony uświadomił już sobie, że oskarżony działa w zamiarze zaboru jego telefonu komórkowego, oskarżony użył wobec niego szczególnie drastycznego środka oddziaływania, polegającego na zagrożeniu użyciem strzykawki trzymanej rzekomo w kieszeni. Nie ulega najmniejszej wątpliwości, że pokrzywdzony przestraszył się, że oskarżony może ukłuć go igłą, a w konsekwencji zarazić nieuleczalną chorobą zakaźną. Sposób działania oskarżonego niewątpliwie wywołał u małoletniego pokrzywdzonego stres, który mógł skutkować trwałą obawą o możliwość powtórzenia się w przyszłości bezprawnych zamachów na jego osobę. Oskarżony działał w sposób zaplanowany, świadomie wybrał ofiarę swojego czynu i konsekwentnie zmierzał do osiągnięcia bezprawnej korzyści majątkowej, zaś okoliczności w jakich dopuścił się przestępstwa jednoznacznie świadczyły o bardzo wysokim stopniu jego demoralizacji oraz o potrzebie intensywnego oddziaływania resocjalizacyjno-wychowawczego.

Weryfikując prawidłowość wydanego w sprawie rozstrzygnięcia Sąd Okręgowy zlecił kuratorowi sądowemu przeprowadzenie wywiadu środowiskowego o oskarżonym. Czynności tej jednak nie udało się przeprowadzić,

bowiem pomimo kilkukrotnych prób kurator nie zastał oskarżonego pod adresem jego zameldowania. Jednocześnie z informacji przekazanych przez sąsiadów wynika, że oskarżony nie ma stałego miejsca zamieszkania oraz jest postrzegany jako osoba trudniąca się kradzieżami i handlem narkotykami. Ponadto w rozmowie telefonicznej z dzielnicowym kurator ustalił, że oskarżony jest poszukiwany do odbycia zastępczej kary pozbawienia wolności orzeczonej w zamian za grzywnę orzeczoną w innej sprawie.

Z wszystkich wskazanych wyżej okoliczności w sposób jednoznaczny wynika, że orzeczone przez Sąd Rejonowy kara pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania była niewspółmiernie rażąco łagodna. Gdy przy tym uwzględni się, że orzeczone wobec oskarżonego kara 1 roku pozbawienia wolności odpowiadała dolnej granicy ustawowego zagrożenia za czyn z art. 281 kk, to oczywistym było, że orzeczenie Sądu I instancji nie tylko nie osiągnęłoby zakładanych celów prewencyjno-wychowawczych, ale stwarzałoby wręcz u oskarżonego poczucie bezkarności oraz swoistego przyzwolenia na dokonywanie czynów o bardzo wysokim stopniu społecznej szkodliwości. Kara z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, nawet jeśli okres próby miałby wynosić 5 lat, prowadziłaby oskarżonego do wniosku, że Sąd w sposób pobłażliwy podszedł do jego kolejnego czynu zabronionego, co mogłoby oskarżonego skłonić do popełniania dalszych przestępstw. Jednocześnie właściwości i warunki osobiste oskarżonego, jego dotychczasowy sposób życia oraz zachowanie po popełnieniu przestępstwa nie dawały podstaw do przyjęcia, że środkiem wystarczającym do osiągnięcia resocjalizacyjnych celów kary będzie zastosowanie wobec oskarżonego instytucji warunkowego zawieszenia wykonania kary.

W konsekwencji, mając na uwadze wszystkie wskazane wyżej okoliczności, Sąd Okręgowy zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że uchylił orzeczenie o warunkowym zawieszeniu wykonania kary oraz związane z nim orzeczenie o oddaniu oskarżonego pod dozór kuratora, w pozostałym zakresie utrzymując zaskarżony wyrok w mocy.

O kosztach obrony udzielonej oskarżonemu z urzędu orzeczono w oparciu o art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. Prawo o adwokaturze oraz § 14 ust. 2 pkt 4 w zw. z § 2 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Mając na uwadze sytuację osobistą i majątkową oskarżonego Sąd Okręgowy na podstawie art. 624 § 1 kpk w zw. z art. 634 kpk zwolnił go z obowiązku ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.